Lietas arhīva Nr. C-0242-18/10
ECLI:LV:VRT:2018:0530.C05006915.2.S

2018. gada 30. maijā

# SPRIEDUMS
## LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
## VIDZEMES RAJONA TIESA

šādā sastāvā: tiesnesis D.P. Kļaviņš
ar sekretāri I. Piņķi,
2018. gada 16. maijā izskatīja atklātā tiesas sēdē Madonā, Avotu ielā 8, civillietu /pers. E/ prasībā pret Latvijas Republikas Finanšu ministriju un /pers. G/ par īpašuma tiesībām uz garāžu.

**Aprakstošā daļa**

2015. gada 21. maijā Vidzemes apgabaltiesas Madonas tiesu namā saņemts /pers. E/ pilnvarotās personas /pers. H/ prasības pieteikums 2015. gada 27. aprīļa redakcijā par īpašumtiesību atzīšanu uz garāžām. Tajā kā atbildētāji norādīti Latvijas Republikas Finanšu ministrija un /pers. G/. Prasītāja lūgusi atzīt īpašumtiesības uz garāžu Nr. /adrese/ zemes īpašniecei /pers. E/, pamatojoties uz Civillikuma 968. pantu.

Prasības pieteikumā prasītāja ir norādījusi, ka 1997. gada 5. septembrī Madonas pilsētas domes zemes komisija ar lēmumu Nr. 51 atzinusi īpašuma tiesības uz 1940. gadā /pers.G/ piederošo 130934 $m^2$ lielo zemes īpašumu /pers. J/ Nr. 28, Madonā īpašnieka mazmeitai /pers. E/ (pēc uzvārda maiņas- /uzvārds pēc maiņas/).

1997. gada 1. novembrī /pers. E/ nostiprinājusi savas īpašuma tiesības Madonas zemesgrāmatu nodaļā.

Uz zemes gabala ar kadastra Nr. /numurs A/, kura platība ir 10622 $m^2$, atrodoties piecas garāžu būves ar kadastra apzīmējumiem /kadastra apzīmējums/un adresi /adrese A/, kuru īpašuma tiesības līdz šim neesot atzītas nevienai personai, bet kuras lietojot fiziskas personas, tajā skaitā garāžu Nr. 29 iespējams lietojot /pers. G/.

Iespējams, garāža ir bijusi kooperatīva "Celtnieks" pārziņā, tādējādi pēc kooperatīva darbības izbeigšanas garāža esot atzīstama par bezsaimnieka mantu, jo tā esot nepabeigta būve, kura nav pārgājusi biedru īpašumā. Ņemot vērā norādīto, garāža esot uzskatāma par bezsaimnieka mantu, kura pāriet Latvijas Republikas Finanšu ministrijas pakļautībā esošajai institūcijai- Valsts nekustamie īpašumi.

Garāžu celtniecības un ekspluatācijas kooperatīvs "Celtnieks" neesot sācis darboties, jo celtniecība neesot uzsākta, neesot apstiprināta garāžu projekta un tāmes dokumentācija, kooperatīva biedri neesot iemaksājuši pajas, neesot iedalīts zemes gabals, kā arī neesot saņemta celtniecības atļauja.

Īpašuma tiesības uz minēto ēku neesot reģistrētas zemesgrāmatā, garāžas neesot reģistrētas kā patstāvīgi īpašuma objekti un prasītājai neesot zināms, ka uz minēto ēku būtu pieteiktas jebkādas tiesības no citu personu puses. To, ka garāžu, iespējams, lieto /pers. G/ varot secināt no Madonas pilsētas domes 2006. gada 28. decembra protokola Nr. 20, tomēr tā kā atbildētājs nav atsaucies uz pēdējo uzaicinājumu kā garāžas lietotājs, pastāvot iespēja, ka viņš tomēr neesot garāžas lietotājs.

Garāža kā patstāvīgs īpašuma objekts neesot reģistrēta Zemesgrāmatu nodaļā, kas apliecinot, ka ēkas nav reģistrētas kā patstāvīgi īpašuma objekti.

Garāža kā patstāvīgs īpašuma objekts neesot reģistrēta Valsts zemes dienestā.

Neviena cita persona neesot tiesas ceļā pierādījusi savas īpašumtiesības uz garāžu Nr. 29.

/pers. E/ lūgusi atzīt īpašuma tiesības uz garāžu Nr. /adrese/, sev, pamatojoties uz Civillikuma 968. pantu. Prasība iesniegta, pamatojoties uz Civillikuma 1006., 1007., 1009., 1013., 1770.-1773., 1775., 1779., 2112.-2156., 2119., 2120. pantu, likuma "Par tiesu varu" 17. pantu, Latvijas Republikas likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14. panta ceturto daļu, likuma "Par Latvijas Republikas likuma "Par kooperatīvajām (kopdarbības) sabiedrībām" spēkā stāšanās kārtību", Latvijas PSR MP 29.03.1963. lēmumu Nr. 200, Latvijas PSR MP 26.02.1976. lēmumu Nr. 73.

Saskaņā ar 2015. gada 24. jūlija Vidzemes apgabaltiesas lēmumu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma Pārejas noteikumu 89. pantu, lieta nodota pēc piekritības Madonas rajona tiesai.

2015. gada 6. jūlijā Latvijas Republikas Finanšu ministrija vērsusies Vidzemes apgabaltiesā ar paskaidrojumu, kurā lūgts /pers. E/ prasību pret Finanšu ministriju noraidīt. Paskaidrojumos norādīts, ka garāžu, uz kuru prasītāja lūgusi atzīt sev īpašumtiesības, nevarot atdalīt no garāžu kompleksa ēkas ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs B/, /adrese/, līdz ar ko tās nevarot uzskatīt par patstāvīgu nekustamā īpašuma objektu, bet gan par kopīpašuma daļu.

Uz garāžu pēc analoģijas neesot piemērojams regulējums, kas attiecas uz dzīvokļa īpašumu, jo dzīvokļu īpašuma kā patstāvīga nekustamā īpašuma dzīvojamās mājas tiesiskais statuss ticis izveidots un regulēts speciālajos likumos- "Par dzīvokļa īpašumu" un "Par valsts un pašvaldības dzīvojamo māju privatizāciju", savukārt attiecībā uz garāžām neesot speciāla regulējuma, tādēļ konkrētajā lietā esot jāpamatojas uz vispārējām tiesību normām, kas noteiktas Civillikumā.

Atbildētājs paudis uzskatu, ka prasības apmierināšanas gadījumā tam nebūtu jācieš Civilprocesa likuma 41., 42. un 43. pantos paredzētie izdevumi un tie būtu jāuzņemas prasītājai, tā kā viņa nav pierādījusi, ka atbildētājs ir vainojams tā tiesību aizskārumā.

Uz tiesas sēdi 2018. gada 16. maijā nav ieradusies ne prasītāja, ne viņas pilnvarotā persona /pers. H/, ne Finanšu ministrijas pārstāvis.

Latvijas Republikas Finanšu ministrijas paskaidrojumā ir lūgts izskatīt lietu bez Latvijas Republikas Finanšu ministrijas pārstāvja klātbūtnes tiesas sēdē un tiesas nolēmumu nosūtīt pa pastu (l.lpp. 165, 1. sējums).

No prasītājas lietā nav saņemta informācija par neierašanās uz tiesas sēdi iemesliem, kā arī nav saņemts prasītājas lūgums atlikt lietas izskatīšanu. Par tiesas sēdes vietu un laiku prasītāja informēta likumā noteiktajā kārtībā, nosūtot pavēsti elektroniski uz prasītājas pārstāves norādīto elektroniskā

pasta adresi, kā arī pašai prasītājai vienkāršā pasta sūtījumā.

Tiesas sēdē atbildētājs /pers. G/ norādīja, ka prasību neatzīst. Paskaidroja, ka līdz 1993. gadam dzīvojis Jelgavā. Kad sieva dabūjusi īpašumu Dzelzavas pagasta "Aizpurvēs", pārvākušies uz Dzelzavu. Māja piederējusi Cesvaines kūdras fabrikai, kuras direktors bijis /pers. N/ un administrācijas ēka atradusies Dzelzavas pagasta "Aizpurvēs". /pers. N/ atbildētājam palīdzējis nokārtot īpašuma atgūšanas dokumentus. Tādā veidā Bardauska rīcība nonākuši atbildētāja personas dati. Aptuveni trīs gadus atpakaļ saņēmis ierakstītu vēstuli no apgabaltiesas, kurai pievienoti dokumenti saistībā ar garāžām. Atbildētājam pašam savā dzīvesvietā esot lauku īpašums, garāža, tādējādi neesot nekādas vajadzības uzturēt garāžu Madonā. Sākotnēji domājis, ka dokumenti ir adresēti citai personai ar tādu pašu vārdu uzvārdu. Taču ieraugot sarakstu par garāžu kooperatīva īpašniekiem un to, ka sarakstu pašvaldībā iesniedzis /pers. N/, sapratis, ka tā nav nejaušība. Vērsies policijā ar lūgumu izskatīt šo lietu. Noskaidrojies, ka /pers. N/ ir tiesāts un šie dokumenti atzīti par spēkā neesošiem.

**Motīvu daļa**

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Lietā esošie pierādījumi neapstiprina /pers. G/ saistību ar garāžu Nr. /adrese/ ne kā lietotājam, ne kā īpašniekam. Lietā esošie materiāli neapstiprina to, ka /pers. G/ būtu lietojis garāžu un attiecīgi prasītājai piederošo zemes gabalu, uz kura atrodas garāža. Tiesa vērtē atbildētāja tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, lietā iesniegto rakstveida paskaidrojumu (l.l. 181., 1. sēj.) kā patiesus. Prasītāja nav iesniegusi pierādījumus, kas apliecinātu atbildētāja saistību ar garāžu Nr. 29, /adrese/. Ceļot prasību pret atbildētāju, /pers. E/ ir atsaukusies uz Madonas pilsētas domes 2006. gada 28. decembra protokolu Nr. 20, tomēr kā norādīts Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Madonas iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas inspektores S.Plaudes lēmumā par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu, 2006. gada 28. decembra protokols Nr. 20 ir uzskatāms par nepatiesu (l.l. 227-228 1. sēj.). Citu pierādījumu, kas apliecinātu atbildētāja saistību ar strīdus garāžu, lietā nav.

Lietā nav strīda un to apstiprina lietas materiālos esošā Zemesgrāmatu apliecība, ka /pers. E/ 1997. gada 7. novembrī ir reģistrēta kā nekustamā īpašuma "/pers. J/ Nr. 28", Madonā īpašniece (l.lpp. 75, 1. sēj.).

Lietā ir noskaidrots un nav apstrīdēts, ka uz /pers. E/ piederošā zemes īpašuma "/pers. J/ Nr. 28" pilnīgi vai daļēji atrodas celtas piecas būves-garāžas, kuras zemesgrāmatā norādītas kā lietu tiesība, kas apgrūtina zemes īpašumu.

Lietas materiāliem pievienotā garāžu shēma (l.lpp. 100 otra puse 1. sēj.), kā arī zemesgabala izvietojuma shēma (l.lpp. 77,78 otra puse 1. sēj.) apliecina, ka būves ar kadastra Nr. /numurs C/sastāvā ietilpst 45 garāžu boksi, tai skaitā arī strīdus garāža ar Nr. /adrese/.

Ievērojot iepriekš minēto, secināms, ka visa garāžu būve ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, sastāvoša no atsevišķiem garāžu boksiem, tai skaitā prasītā garāža Nr.29, atrodas uz zemes gabala, uz kuru īpašuma tiesības zemesgrāmatā nostiprinātas prasītājai /pers. E/.

Prasītāja savu prasījumu par īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu pamatojusi ar likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14. panta ceturto daļu un Civillikuma 968. pantu.

Saskaņā ar likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14. panta ceturto daļu ēkas (būves), kuras Zemesgrāmatu nodaļā, Valsts zemes dienestā vai pašvaldībā nav reģistrētas kā patstāvīgi īpašuma objekti, uzskatāmas par zemes īpašnieka īpašumu atbilstoši Civillikuma 968. pantam, kas nosaka, ka uz zemes uzcelta un cieši ar to savienota ēka atzīstama par tās daļu.

Savukārt likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14. panta pirmā daļa paredz izņēmumu gadījumus, kad iepriekš minētā Civillikuma prezumpcija nav spēkā, kad, ievērojot vēsturiski izveidojušos situāciju, ēkas (būves) un zeme uzskatāmi par patstāvīgiem īpašuma objektiem. Īpašuma tiesības uz šīm ēkām, būvēm citas personas var iegūt, ja tiesa apmierinājusi šo personu prasību atzīt īpašuma tiesības uz attiecīgajiem objektiem.

Tiesa uzskata, ka konkrētajā lietā likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14. panta pirmajā daļā paredzētie izņēmumi nav konstatēti. Prasītā būve nav patstāvīgs īpašuma objekts, jo lietā nav pierādījumu, ka tā piederētu kādai citai personai, kura to uz sava vārda kā atsevišķu īpašuma objektu būtu reģistrējusi zemesgrāmatā, Valsts zemes dienestā vai pašvaldībā. To, ka strīdus ēka nav reģistrēta kā patstāvīgs īpašuma objekts, apliecina Valsts zemes dienesta 2007. gada 12. jūnija izziņa Nr. 2B-1.1/141-L-183 (l.lpp.79 1.sēj.), Valsts zemes dienesta 2011. gada 18. februāra paziņojums Par informācijas sniegšanu par /pers. J/ Nr. 28 (l.lpp. 81-82 1. sēj.) Latvijas Republikas Valsts zemes dienesta Vidusdaugavas reģionālās nodaļas 2008. gada 22. aprīļa izziņa Nr.2-13-VD/94-12, kurā apliecināts, ka nodaļās arhīvā nav dokumentu, kas apliecinātu kādai fiziskai vai juridiskai personai īpašuma tiesības uz ēkām uz zemes gabala "/pers. J/ Nr.28" (l.lpp. 79 otra puse, 1.sēj.).

Lietā nav ziņu, ka kāda cita persona būtu cēlusi tiesā prasību par īpašuma – garāžas Nr.29 atzīšanu par patstāvīgu, tai piederošu īpašuma objektu. Šāda prasība nav celta arī šīs konkrētās lietas ietvaros.

Līdz ar to atbilstoši Civillikuma 968. pantam, likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14. panta ceturtajai daļai tiesa atzīst, ka zemes īpašnieka īpašuma tiesības uz prasīto garāžu iegūtas uz likuma pamata.

Lai gan konkrētai ēkai - garāžai Nr. 29 nav veikta inventarizācija un nav piešķirts atsevišķs kadastra numurs, ir iespējams identificēt prasīto ēku. Garāžas atrašanās dabā atbilstību zemes gabala izvietojuma shēmā iezīmētajam apliecina lietas materiāliem pievienotā garāžu izvietojuma shēma (l.lpp. 100 otra puse 1. sēj.).

Ņemot vērā norādīto, tiesas ieskatā apstāklis, ka prasītāja nav veikusi nekustamā īpašuma inventarizāciju, kas nepieciešama, lai to reģistrētu zemesgrāmatā, nevar būt šķērslis īpašuma tiesību atzīšanai un sprieduma izpildei, nekustamā īpašuma nostiprināšanai zemesgrāmatā pēc inventarizācijas veikšanas.

Ievērojot minēto, tiesa uzskata, ka /pers. E/ prasība par īpašuma tiesību atzīšanu uz ēku - garāžu Nr./adrese/, daļā pret Latvijas Republikas Finanšu ministriju ir pamatota un apmierināma.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41. panta pirmajai daļai pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Tiesību doktrīnā ir atzīts, ka „puse, kura zaudējusi procesā, atzīstama par tādu, kas nepamatoti izvairījusies no citas personas tiesību ievērošanas un izraisījusi nepieciešamību griezties tiesā. Tādēļ ir loģiski, ka tai ir jānes ar to saistītie izdevumi." (Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.-28.nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2011, 126.lpp.).

Civilprocesa likuma 5. panta piektā daļa noteic, ka ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kurš regulē līdzīgas tiesiskās attiecības, bet, ja tāda likuma nav, — vadās pēc tiesību vispārējiem principiem un jēgas.

Ņemot vērā situāciju, kad prasība tiek apmierināta, bet neskatoties uz to, atbildētājs nav nepamatoti izvairījies no citas personas tiesību ievērošanas un nav izraisījis nepieciešamību vērsties tiesā, izveidojusies situācija ir pašas prasītājas rīcības sekas, tiesa atzīst, ka jāvadās no tiesību vispārējiem

principiem un jēgas un atzīst, ka prasītājai pašai ir jāuzņemas tiesas izdevumi gan jau samaksātie, kas paliek uz prasītājas rēķina, gan vēl nesamaksātie, kas ir piedzenami no prasītājas par labu valstij.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39. panta noteikumiem lietas izskatīšanas gaitā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 16,43 apmērā. Ņemot vērā, ka prasītāja, ceļot prasību samaksājusi EUR 4,70, no prasītājas par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 11,73.

**Rezolutīvā daļa**

Ņemot vērā lietā konstatēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 189.-192., tiesa

**nosprieda:**

apmierināt /pers. E/, personas kods /personas kods/, prasību pret Latvijas Republikas Finanšu ministriju, reģ. Nr. 90000014724, par īpašumtiesībām uz garāžu.

Atzīt /pers. E/īpašumtiesības uz garāžu Nr. 29, kas atrodas būvē ar kadastra Nr. /numurs C//adrese/.

Noraidīt prasību par īpašumtiesībām uz garāžu prasības daļā, kas celta pret /pers. G/, personas kods /personas kods/.

Piedzīt no /pers. E/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 11,73 (vienpadsmit *euro* un 73 centu) apmērā.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami - Saņēmējs: Tiesu administrācija, Reģistrācijas Nr.90001672316, Konta Nr.LV51TREL2190458019000, Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, Iemaksas mērķis: 21499, kā arī norāda datus personas vai lietas identificēšanai (lietas numurs, fiziskai personai - vārds, uzvārds, personas kods).

Noteikt termiņu sprieduma daļā par naudas summas piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Vidzemes rajona tiesā.

Tiesnesis D.P. Kļaviņš